

Ormbett och kortison

Tidigare har det varit vanligt att veterinärer skrivit ut kortison (Prednisolon eller Betapred) till djurägare i förebyggande syfte om olyckan skulle vara framme och hunden blir huggormsbiten. Numera är veterinärer mer restriktiva med att skriva ut kortison. Skälet är att studier inte har kunnat visa att kortison har någon större effekt vid ormbett.

Huggormen är den enda vilt förekommande giftiga ormen i Norden. Hundar riskerar i högre grad än människor att bli bitna. Ofta biter ormen hunden i nosen eller i kinden. Allmänt anses bitt i dessa områden mindre allvarliga än bitt i tassar eller ben. En tredjedel av ormens bitt är torra bitt utan giftöverföring. Symtomen på förgiftning påverkas av mängden gift som injicerats. Storleken på hunden kan också ha betydelse. Mindre hundar och valpar visar oftare allvarliga symtom. Ca 3,5 % av ormbitna hundar avlider. Om hunden inte visat symtom åtta timmar efter bittet är det mycket troligt att ingen giftöverföring skett.

Huggormsbett är mycket smärtsamma. Efter ett bitt bildas en svullnad vid bittstället. Huden blir ofta blårod. Svullnaden ökar sedan timme för timme. Svullnaden uppstår p.g.a. att vätska sipprar ut i vävnaden. Hunden kan bli yr och slö och till och med medvetlös. Giftet frigör också substanser som kan orsaka kräkning, diarré och buksmärtor. Blodtrycksfall, oregelbunden hjärtrytm och svårigheter att andas förekommer också. När de röda blodkropparna bryts ner kan proppar bildas. Giftet påverkar även lever och njurar.

Om hunden blivit biten rekommenderas fullständig vila. Hunden ska lyftas och bäras eftersom muskelaktivitet kan påskynda giftspridningen. Det kan tyckas konstigt att man ska ta det lugnt i detta akuta läge. Det har visat sig att vid långsammare giftspridning finns det bättre chanser att nå veterinären före allvarligare symtom uppkommer. Det är viktigt att uppsöka veterinär för bedömning och behandling. Hunden behöver för det mesta smärtlindring och vätskebehandling. Blodprov tas för att fastställa om lever och njurar är påverkade och för att bedöma blodvärdena. I allvarliga fall rekommenderas att hunden behandlas med motgift, serum. Serumbehandling är den enda behandling som kan stoppa effekterna giftet har i kroppen. Serum är dyrt men handhålls numera av de flesta djursjukhusen. Andra behandlingar som kan behövas är mediciner för att stabilisera hjärtrytmen och blodprodukter som t.ex. plasma eller röda blodkroppar.

Varför inte kortison? Kortison har en antiinflammatorisk effekt och ger en viss smärtlindring. Vi rekommenderar att man ger hunden kortison om man har långt att åka till veterinär. T.ex. om man är i fjällen eller ute i skärgården. I dessa fall kan kortisonet minska svullnaden och ge en viss smärtlindring tills man når veterinären. Det är viktigt att förstå att kortisonet inte påverkar hundens chanser att överleva. Ett skäl till att veterinärer är mer restriktiva att förskriva kortison, är att det finns en risk att ägaren inte uppsöker vård efter att hunden fått

kortisonet. Hunden kan verka piggare och därför avvaktar man. Detta kan ha förödande konsekvenser eftersom giftet fortsätter att påverka blodkroppar, njurar och lever.

Kortison används ibland vid allergiska reaktioner. Det diskuteras om hundar som tidigare visat allergiska reaktioner kan vara mer känsliga vid ett eventuellt huggormsbett. I så fall skulle kortison kunna motverka denna reaktion. Allergiska reaktioner mot huggormgift anses dock vara mycket ovanliga.

Kortison används i vissa fall av veterinär som del av behandlingen vid ormbett. Det viktigaste är att hunden tas till veterinär så en individuell bedömning kan göras för vilken behandling som krävs. Hundar som blivit huggormsbitna har ofta mycket ont. Hos veterinären får hunden smärtlindring med opioider (morfinliknande preparat). Antiinflammatoriska preparat **som Metacam eller Rimadyl** ska inte användas på hundar som blivit ormbitna.